

**Liceum Ogólnokształcące im. Wojska Polskiego
w Nowym Dworze Mazowieckim**

**WYMAGANIA EDUKACYJNE
I PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA**

FIZYKA

Opracował nauczyciel fizyki:
mgr inż. Mirosław Nowakowski

Obowiązuje od 1 września 2021 r.

Podstawa prawna:

- obowiązujące rozporządzenie MEN dotyczące zasad oceniania i klasyfikowania uczniów;
- Wewnętrzny System Oceniania w Liceum Ogólnokształcącym im. Wojska Polskiego w Nowym Dworze Mazowieckim jako część Statutu Szkoły;
- podstawa programowa z fizyki;
- maturalne wymagania egzaminacyjne z fizyki;
- program nauczania:
  - w klasach realizujących treści w zakresie podstawowym – Program nauczania fizyki w szkołach ponadpodstawowych *Odkryć fizykę* zakres podstawowy wyd. Nowa Era (aut. programu: Marcin Braun i Weronika Śliwa)
  - w klasach realizujących treści w zakresie rozszerzonym - Program nauczania fizyki w szkołach ponadpodstawowych *Zrozumieć fizykę* zakres rozszerzony wyd. Nowa Era (aut. programu: Agnieszka Byczuk, Krzysztof Byczuk, Zuzanna Suwald, Stanisław Suwald)

Ogólne zasady oceniania

- Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z obowiązującą skalą i zasadami określonymi w Wewnętrznym Systemie Oceniania.
- Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami obiektywności i sprawiedliwości z uwzględnieniem jego specjalnych potrzeb i możliwości. Ocenianie powinno być kształtujące dla jego dalszego rozwoju. Ocena ma dostarczyć uczniom, rodzicom i nauczycielowi rzetelnej informacji o specjalnych uzdolnieniach, postępach oraz trudnościach ucznia.
- Oceny są jawne dla uczniów i ich rodziców (prawnych opiekunów).
- W przypadku oceniania bieżącego dopuszcza się stosowanie plusów (+) i minusów (-), z wyłączeniem oceny celującej.
- Przy ustalaniu ocen w klasyfikacji śródrocznej ocenę z plusem traktuje się jako ocenę zwiększoną o 0,5.
- Uczeń w czasie roku szkolnego ma dwukrotnie wystawioną ocenę podsumowującą najpierw półroczną, a następnie ocenę końcoworoczną na zakończenie roku szkolnego.
- Ocenę półroczną ustala się na podstawie ocen cząstkowych zdobytych w I półroczu, a ocenę końcoworoczną na podstawie wszystkich ocen cząstkowych z całego roku szkolnego.
- Sprawdzanie osiągnięć edukacyjnych uczniów może odbywać się na podstawie pisemnych prac uczniowskich, sprawdzianów, kartkówek, testów oraz odpowiedzi ustnych, prac wytwórczych, projektów, ćwiczeń praktycznych, prac domowych i obserwacji.
  1. Odpowiedź ustna – obejmuje do 3 ostatnich tematów lekcyjnych lub w przypadku lekcji powtórzeniowej z ustalonego wcześniej przez nauczyciela zakresu materiału.
  2. Kartkówka – odpowiedź pisemna sprawdzająca systematyczność pracy ucznia obejmująca do 3 ostatnich tematów lekcyjnych i niewymagająca wcześniejszego zapowiedzienia. W sytuacji, kiedy uczeń był nieobecny na kartkówce z 3 ostatnich tematów lekcji nauczyciel ma prawo bez zapowiedzi i w wybranej formie sprawdzić objęte kartkówką wiadomości i umiejętności ucznia na lekcji po jego powrocie do szkoły.
  3. Sprawdzian – odpowiedź pisemna z określonej wcześniej przez nauczyciela partii materiału, np. działu, zapowiedziana z co najmniej jednotygodniowym

wyprzedzeniem. Informację o terminie sprawdzianu i jego zakresie nauczyciel wpisuje do dziennika elektronicznego.

- Sprawdziany i odpowiedzi ustne są obowiązkowe.
- Uczeń ma możliwość jednorazowej poprawy każdej oceny niedostatecznej ze sprawdzianu lub kartkówki w formie i terminie ustalonym z nauczycielem. W przypadku, gdy uczeń uzyska ocenę niedostateczną z poprawy sprawdzianu nie zostaje ona wpisana do dziennika. Jeżeli uczeń uzyska ocenę pozytywną z poprawy, wówczas jest ona wpisywana do dziennika elektronicznego jako dodatkowa ocena. Przy ustalaniu śródrocznej (rocznej) oceny klasyfikacyjnej uwzględnia się obydwie oceny.
- Jeżeli uczeń był nieobecny na sprawdzianie powinien go zaliczyć w terminie jednego tygodnia od powrotu do szkoły po nieobecności w formie uzgodnionej z nauczycielem. Jeżeli uczeń nie podjął próby zaliczenia materiału ze sprawdzianu w podanym terminie, nauczyciel ma prawo egzekwować wiedzę na najbliższej lekcji po upływie terminu zaliczenia.
- Nauczyciel przerywa sprawdzian lub kartkówkę uczniowi lub całej klasie, jeśli stwierdzi, że zachowanie uczniów nie gwarantuje samodzielności pracy.
- Stwierdzenie faktu niesamodzielności pracy ucznia (odpisywania, ściągania) podczas sprawdzianu jest podstawą do wystawienia oceny niedostatecznej.
- W każdym półroczu przewiduje się od 2 do 6 pisemnych prac sprawdzających, w zależności od zakresu kształcenia oraz zrealizowanego materiału.
- Nauczyciel jest zobowiązany do sprawdzenia i oddania prac klasowych i kartkówek w terminie trzech tygodni od daty ich przeprowadzenia.
- Do czasu oddania sprawdzonej pracy klasowej lub kartkówki nauczyciel nie powinien stosować pisemnej kontroli wiedzy i umiejętności uczniów danego oddziału.
- Uczniowie zostają zapoznani z poprawionymi i ocenionymi przez nauczyciela pracami pisemnymi w szkole.
- Uczeń ma prawo w czasie każdego półrocza zgłosić nieprzygotowanie do lekcji tyle razy, ile jest dni w tygodniu w których są realizowane zajęcia z fizyki w planie jego klasy.
- Wyjątek stanowią zapowiedziane lekcje powtórzeniowe, sprawdziany i zapowiedziane kartkówki.
- Przez nieprzygotowanie się do lekcji rozumiana jest: niegotowość do odpowiedzi ustnej. Po przekroczeniu limitu usprawiedliwień w przypadku stwierdzenia przez nauczyciela nieprzygotowania ucznia do zajęć każdorazowo otrzymuje on ocenę niedostateczną.
- Za wykonanie dodatkowej pracy, np. wykonanie pomocy dydaktycznej, pokazowego eksperymentu, rozwiązanie dodatkowych zadań, przygotowanie i wygłoszenie referatu uczeń może uzyskać ocenę celującą, bardzo dobrą lub dobrą. Źle wykonana praca dodatkowa nie może stanowić podstawy do ustalenia oceny negatywnej.
- Uczeń może uzyskać w czasie lekcji pozytywną ocenę częściową za prawidłowo rozwiązany problem z zakresu nowego aktualnie realizowanego materiału.
- Niewykonanie zadanej przez nauczyciela pracy (także podczas lekcji), może być podstawą do wystawienia częściowej oceny niedostatecznej z przedmiotu.
- Za pracę na lekcji lub poprawne odpowiedzi na krótkie pytania sprawdzające wiedzę oraz umiejętności ucznia z materiału obejmującego 3 ostatnio zrealizowane tematy lekcji przyznawane są „plusy” lub „minusy” (notowane w dzienniku elektronicznym). W klasach z jedną godziną lekcji fizyki w tygodniu trzy plusy zamieniane są na ocenę bardzo dobrą, a trzy minusy na ocenę częściową niedostateczną. W klasach z dwiema i więcej godzinami fizyki w tygodniu, pięć plusów to ocena częściowa bardzo dobra, a cztery minusy ocena niedostateczna.

- Plusy i minusy można otrzymywać również za prace domowe, rozwiązywanie zadań przy tablicy, twórczy wkład w przebieg lekcji.
- Ocena cząstkowa uzyskana za „plusy” i „minusy” wpisywana jest jako ocena z aktywności.
- Uczeń może otrzymywać pozytywne cząstkowe oceny dodatkowe za udział w konkursach, olimpiadach fizycznych oraz fizycznych projektach badawczych.
- Udział w olimpiadach, konkursach i projektach – jest oceniany adekwatnie do możliwości ucznia.
- Przy wystawianiu oceny nauczyciel bierze pod uwagę predyspozycje, możliwości intelektualne oraz wkład pracy ucznia.
- Na koniec roku lub półrocza nie przewiduje się dodatkowych sprawdzianów zaliczeniowych.
- W innych sprawach zastosowanie ma WSO

Narzędzia i częstotliwość pomiaru dydaktycznego na lekcjach fizyki.

<i>Narzędzia i formy pomiaru</i>	<i>Częstotliwość</i>
prace klasowe	w zależności od zrealizowanego materiału
kartkówki	w zależności od zrealizowanego materiału
odpowiedzi ustne	1-2 w roku
prace domowe	na bieżąco
zeszyty	na bieżąco
prace długoterminowe	w zależności od realizowanego materiału
przygotowanie do lekcji	na bieżąco
praca w grupach	na bieżąco
inne formy (np. prace nadobowiązkowe, wykonanie pomocy dydaktycznych, udział w konkursach, referaty)	w zależności od potrzeb
obserwacja uczniów	na bieżąco

Obszary aktywności uczniów

Na lekcjach fizyki oceniane są następujące obszary aktywności uczniów:

- rozumienie pojęć fizycznych i znajomość ich definicji,
- rozumienie praw i zasad fizycznych oraz znajomość ich treści,
- stosowanie poznanych definicji, praw i zasad,
- prowadzenie rozumowań,
- rozwiązywanie zadań z zastosowaniem poznanych wzorów,
- przekształcanie jednostek,
- posługiwanie się symboliką i językiem fizyki,
- analizowanie tekstów fizycznych,
- stosowanie wiedzy fizycznej w rozwiązywaniu problemów z innych dziedzin,
- prezentowanie wyników swojej pracy w różnych formach,
- abstrakcyjność myślenia i sposób ujęcia zagadnienia w pracach projektowych
- wykonywanie i opisywanie doświadczeń,
- aktywność na lekcjach,
- praca w grupach,
- własny wkład pracy ucznia.

Kryteria ocen

- Pisemne formy aktywności ucznia oceniane są w skali procentowej. Punkty uzyskane przez ucznia ze sprawdzianów i kartkówek przeliczane są na stopnie według następującej skali:

<i>100 – 98 % możliwych do zdobycia punktów</i>	- <i>celujący</i>
<i>97 - 95%</i>	- <i>bardzo dobry+</i>
<i>94 – 90 %</i>	- <i>bardzo dobry</i>
<i>89 - 85%</i>	- <i>dobry+</i>
<i>84 – 76 %</i>	- <i>dobry</i>
<i>75 – 65 %</i>	- <i>dostateczny+</i>
<i>64 – 50 %</i>	- <i>dostateczny</i>
<i>49 – 45 %</i>	- <i>dopuszczający+</i>
<i>44 – 31 %</i>	- <i>dopuszczający</i>
<i>30 - 0 %</i>	- <i>niedostateczny</i>

Nauczyciel może obniżyć wymagania procentowe na poszczególne oceny uwzględniając specyfikę pracy pisemnej oraz danego działu.

- Kryteria oceniania wypowiedzi ustnej:
  - Mówienie zgodnie z tematem.
  - Precyzyjne i jasne formułowanie myśli.
  - Trafne posługiwanie się pojęciami i językiem fizyki.
  - Prawidłowe wyrażanie własnych spostrzeżeń i poglądów.
  - Prawidłowe wyciąganie wniosków i analizowanie zjawisk.
  - Prawidłowe stosowanie praw, zasad i definicji fizycznych.
- Kryteria oceniania zadania praktycznego:
  - Przygotowanie teoretyczne.
  - Sprawność wykonania doświadczenia.
  - Dokładność pomiarów.
  - Poprawność obliczeń i wyników.
  - Komentarz do uzyskanych wyników.
  - Poprawność wyciąganych na podstawie zadania praktycznego wniosków
  - Estetyka opracowania karty ćwiczenia.
- Uczniowi można ustalić ocenę klasyfikacyjną półroczną z co najmniej trzech ocen cząstkowych wystawionych podczas różnych form kontroli wiedzy i umiejętności, a końcoworoczną z co najmniej sześciu ocen uzyskanych podczas całego roku szkolnego.
- Przewidywaną ocenę roczną wystawia nauczyciel najpóźniej na dwa tygodnie przed terminem klasyfikacyjnego posiedzenia Rady Pedagogicznej.
- O przewidywanej ocenie niedostatecznej półrocznej lub końcoworocznej nauczyciel informuje ucznia oraz wychowawcę klasy, a za jego pośrednictwem rodziców ucznia na dwa tygodnie przed klasyfikacją.
- Ocena śródroczna i końcoworoczną nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych uzyskanych w trakcie roku szkolnego.

Ustalenia dodatkowe

- Na dwa tygodnie przed rocznym klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej nauczyciel informuje w formie ustnej ucznia i wychowawcę klasy a za ich pośrednictwem

rodziców o przewidywanej dla niego ocenie klasyfikacyjnej. W podanym terminie przewidywaną ocenę odnotowuje w dzienniku elektronicznym.

- Uczeń zobowiązany jest do prowadzenia zeszytu przedmiotowego, w którym na każdej lekcji wpisuje jej temat. Powinny znajdować się w nim notatki z lekcji, rozwiązania zadań i ćwiczeń wykonywanych na lekcji oraz prace domowe. Stwierdzony w odpowiedzi ustnej na lekcji u ucznia brak wiedzy i umiejętności rozwiązania problemów i zagadnień związanych z zadaną na ostatnich zajęciach pracą domową jest równoznaczny z uzyskaniem przez ucznia częściowej oceny niedostatecznej.
- Postępowanie przy zgłoszonych zastrzeżeniach do rocznej oceny klasyfikacyjnej z fizyki określa WSO.
- Postępowanie wobec ucznia zdającego egzamin poprawkowy z fizyki, zmieniającego typ szkoły lub przedmiot realizowany w zakresie rozszerzonym określają zasady zawarte w WSO.
- O sprawach spornych, a nie uregulowanych w PSO oraz WSO decyduje nauczyciel prowadzący zajęcia.

Przekazywanie informacji o ocenach

- Nauczyciel informuje uczniów:
  - o wymaganiach i kryteriach oceniania,
  - o otrzymywanych ocenach.
- Nauczyciel informuje rodziców:
  - o wymaganiach i kryteriach oceniania,
  - o postępach ich dzieci,
  - o trudnościach uczniów w nauce,
  - o aktualnym stanie wiedzy i umiejętności z zakresu fizyki,
  - o uzdolnieniach dziecka,
  - daje wskazówki do dalszej pracy ucznia.
- Nauczyciel informuje wychowawcę klasy:
  - o aktualnych osiągnięciach uczniów,
  - o sytuacjach wymagających jego zdaniem interwencji.

Wymagania na ocenę

Sprawdzanie osiągnięć uczniów odbywa się według oddzielnych wymagań dla każdego pozytywnego stopnia, czyli wymagań na stopień dopuszczający (wymagania konieczne), dostateczny (wymagania podstawowe), dobry (wymagania rozszerzające), bardzo dobry i celujący (wymagania dopełniające).

Wymagania konieczne - dotyczą zapamiętywania wiadomości. Uczeń zna podstawowe prawa i wielkości fizyczne. Uczeń potrafi rozwiązać przy pomocy nauczyciela zadanie teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności. Zdobyte wiadomości i umiejętności są niezbędne do kontynuowania nauki fizyki i przydatne w życiu codziennym.

Wymagania podstawowe – dotyczą zrozumienia wiadomości. Oznacza to, że uczeń potrafi przy niewielkiej pomocy nauczyciela wyjaśnić, od czego zależą podstawowe wielkości fizyczne, zna i potrafi wyjaśnić poznane prawa fizyki, umie je potwierdzić odpowiednimi eksperymentami. Zna podstawowe wzory i jednostki wielkości fizycznych.

Wymagania rozszerzające – dotyczą stosowania wiadomości i umiejętności praktycznego posługiwania się wiadomościami, które są pogłębione i poszerzone w stosunku do wymagań podstawowych. Uczeń poprawnie stosuje wiadomości, potrafi samodzielnie rozwiązywać typowe zadania teoretyczne i praktyczne.

Wymagania dopełniające – dotyczą stosowania wiadomości i umiejętności w sytuacjach problemowych, projektowaniu i wykonywaniu doświadczeń potwierdzających prawa fizyczne, rozwiązywaniu złożonych zadań rachunkowych oraz przedstawionych wiadomości ponadprogramowych związanych tematycznie z treściami nauczania.

Uczeń otrzymuje poszczególne oceny za określone umiejętności.

Na ocenę **dopuszczającą** uczeń:

- rozróżnia i wymienia podstawowe pojęcia fizyczne i astronomiczne;
- rozróżnia i podaje własnymi słowami treść podstawowych praw i zależności fizycznych;
- podaje poznane przykłady zastosowań praw i zjawisk fizycznych w życiu codziennym;
- oblicza, korzystając z definicji, podstawowe wielkości fizyczne;
- planuje i wykonuje najprostsze doświadczenia samodzielnie lub trudniejsze w grupach;
- opisuje doświadczenia i obserwacje przeprowadzane na lekcji i w domu;
- wymienia zasady bhp obowiązujące w pracowni fizycznej oraz w trakcie obserwacji pozaszkolnych.

Na ocenę **dostateczną** uczeń:

- rozróżnia i wymienia pojęcia fizyczne i astronomiczne;
- rozróżnia i podaje treść (własnymi słowami) praw i zależności fizycznych;
- podaje przykłady zastosowań praw i zjawisk fizycznych;
- podaje przykłady wpływu praw i zjawisk fizycznych i astronomicznych na nasze codzienne życie;
- rozwiązuje proste zadania, wykonując obliczenia dowolnym poprawnym sposobem;
- planuje i wykonuje proste doświadczenia i obserwacje;
- analizuje wyniki przeprowadzanych doświadczeń oraz formułuje wnioski z nich wynikające, a następnie je prezentuje;
- samodzielnie wyszukuje informacje na zadany temat we wskazanych źródłach informacji (np. książkach, czasopismach, Internecie), a następnie prezentuje wyniki swoich poszukiwań;

Na ocenę **dobrą** uczeń:

- wyjaśnia zjawiska fizyczne za pomocą praw przyrody;
- rozwiązuje zadania i problemy teoretyczne, stosując obliczenia;
- planuje i wykonuje doświadczenia, analizuje otrzymane wyniki oraz formułuje wnioski wynikające z doświadczeń, a następnie prezentuje swoją pracę na forum klasy;
- samodzielnie wyszukuje informacje w różnych źródłach (np. książkach, czasopismach i Internecie) oraz ocenia krytycznie znalezione informacje.

Na ocenę **bardzo dobrą** uczeń:

- rozwiązuje trudniejsze zadania problemowe, np. przewiduje rozwiązanie na podstawie analizy podobnego problemu bądź udowadnia postawioną tezę poprzez projektowanie serii doświadczeń;
- rozwiązuje trudniejsze zadania rachunkowe, stosując niezbędny aparat matematyczny, posługując się zapisem symbolicznym;
- racjonalnie wyraża opinie i uczestniczy w dyskusji na tematy związane z osiągnięciami współczesnej nauki i techniki.

Na ocenę **celującą** uczeń:

- rozwiązuje trudne zadania problemowe, rachunkowe i doświadczalne o stopniu trudności

odpowiadającym konkursom przedmiotowym lub bierze udział oraz osiąga znaczące sukcesy w konkursach i olimpiadach matematycznych.

W opisie wymagań na poszczególne oceny ujęto wymagania dodatkowe w stosunku do wymagań obowiązujących na wszystkich niższych poziomach, co oznacza, że na każdym poziomie obowiązują także wszystkie wymagania z poziomów niższych.

Dla uczniów z dysfunkcjami potwierdzonymi na piśmie przez poradnię lub inną uprawnioną instytucję poziom wymagań będzie obniżony.

Oceniane umiejętności

Zakres podstawowy

1. Wykorzystanie wielkości fizycznych do opisu poznanych zjawisk lub rozwiązywania prostych zadań obliczeniowych.
2. Przeprowadzanie doświadczeń i wyciąganie wniosków z otrzymanych wyników.
3. Wskazywanie w otaczającej rzeczywistości przykładów zjawisk opisywanych za pomocą poznanych praw i zależności fizycznych.
4. Posługiwanie się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych).

Zakres rozszerzony

1. Znajomość i umiejętność wykorzystania pojęć i praw fizyki do wyjaśniania procesów i zjawisk w przyrodzie.
2. Analiza tekstów popularnonaukowych i ocena ich treści.
3. Wykorzystanie i przetwarzanie informacji zapisanych w postaci tekstu, tabel, wykresów, schematów i rysunków.
4. Budowa prostych modeli fizycznych i matematycznych do opisu zjawisk.
5. Planowanie i wykonywanie prostych doświadczeń i analiza ich wyników.

Oprócz wiedzy z wybranych działów fizyki, uczeń:

1. Przedstawia jednostki wielkości fizycznych wymienionych w podstawie programowej, opisuje ich związki z jednostkami podstawowymi;
2. Samodzielnie wykonuje poprawne wykresy (właściwe oznaczenie i opis osi, wybór skali, oznaczenie niepewności punktów pomiarowych);
3. Przeprowadza złożone obliczenia liczbowe, posługując się kalkulatorem;
4. Interpoluje, ocenia orientacyjnie wartość pośrednią (interpolowaną) między danymi w tabeli, także za pomocą wykresu;
5. Dopasowuje prostą $y = ax + b$ do wykresu i ocenia trafność tego postępowania; oblicza wartości współczynników a i b (ocena ich niepewności nie jest wymagana);
6. Opisuje podstawowe zasady niepewności pomiaru (szacowanie niepewności pomiaru, obliczanie niepewności względnej, wskazywanie wielkości, której pomiar ma decydujący wkład na niepewność otrzymanego wyniku wyznaczonej wielkości fizycznej);
7. Szacuje wartość spodziewanego wyniku obliczeń, krytycznie analizuje realność otrzymanego wyniku;
8. Przedstawia własnymi słowami główne tezy poznanego artykułu popularnonaukowego z dziedziny fizyki lub astronomii.

Opracował:
Miroslaw Nowakowski

Dokument obowiązuje od 01 września 2021